

4. European Open Science Cloud. URL: <https://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm?pg=open-science-cloud> [In English].

5. Nochvaj V. I., Kuljchycykj I. I. Analiz vplyvu na formuvannja nacionaljnoji innovacijnoji polityky Ukrainy procesiv cyfrovizaciji suspiljno-ekonomichnykh vidnosyn. URL: <https://cutt.ly/nwfdccw> [In Ukrainian].

6. V Kharkovi proishly Innovacijnyj forum ta Jarmarok startapiv. URL: <https://invest.kh.ua/ua/news/2146-v-kharkovi-proishly-innovatsiinyi-forum-ta-yarmarok-startapiv> [In Ukrainian].

Подрез-Ряполова Ірина Валеріївна
науковий співробітник, НДІ правового забезпечення
інноваційного розвитку НАПрН України
ORCID 0000-0002-8802-1441

ВПРОВАДЖЕННЯ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ У СИСТЕМУ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

Розглянуті окремі питання щодо впровадження смарт-спеціалізації у систему стратегічного планування. Визначено, що основною перевагою впровадження смарт-спеціалізації на рівні регіону є подальше підвищення його конкурентоспроможності, забезпечення ефективного використання інноваційного потенціалу та інноваційної активності, враховуючи вирішальну роль інноваційного фактору щодо забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіонів.

Ключові слова: смарт-спеціалізація, стратегічне планування, інноваційний потенціал, регіональний розвиток.

Some issues of introduction of smart specialization in strategic planning system are considered. It is determined that the main advantage of the introduction of smart specialization at the regional level is to further increase its competitiveness, ensure the effective use of innovation potential and innovation activity, given the crucial role of the innovation factor in ensuring the sustainable socio-economic development of the regions.

Keywords: smart specialization, strategic planning, innovation potential, regional development.

На сучасному етапі розбудови національної інноваційної системи важливим є процес впровадження смарт-спеціалізації у систему національного стратегічного планування.

Слід погодитись, що основною перевагою впровадження смарт-спеціалізації на рівні регіону є подальше підвищення його конкурентоспроможності, забезпечення ефективного використання інноваційного потенціалу та інноваційної активності, враховуючи вирішальну роль інноваційного фактору щодо забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіонів.

Смарт-спеціалізація є інноваційним інструментом ЄС для розбудови регіональної спроможності завдяки двом ключовим підходам, зокрема, урахуванню місцевих умов та економіці знань. На практиці такий підхід передбачає виявлення конкурентних переваг та активів регіону, використання його інноваційного і наукового потенціалу. Проте успіху у впровадженні смарт-спеціалізації можливо досягти лише за умови ефективної співпраці та синергії між місцевою владою, бізнесом, академічним середовищем, та громадянським суспільством [1].

Тобто, смарт-спеціалізація є стимулюючим інноваційним підходом, який повинен через реалізацію системи певних заходів сприяти розвитку регіонального потенціалу, в тому числі інноваційного.

Правовою основою запровадження інноваційного підходу смарт-спеціалізації у систему стратегічного планування регіонального розвитку в Україні є Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 №959 «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 931 і 932» [2], якою внесені зміни до порядків, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 931 «Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів» [3] і постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 932 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки ре-

зультативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів» [4]. Зазначені порядки визначають механізм розроблення стратегічних документів певного рівню, планів заходів з їх реалізації, моніторингу та оцінки результативності реалізації стратегічних документів і відповідних планів заходів.

Відповідно до п. 2 Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів та п. 2 Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів, смарт-спеціалізація це підхід, що передбачає аргументоване визначення *суб'єктами регіонального розвитку* в рамках регіональної стратегії окремих стратегічних цілей та завдань щодо розвитку видів економічної діяльності, які мають *інноваційний потенціал* з урахуванням конкурентних переваг регіону та сприяють трансформації секторів економіки в більш ефективні.

Вищевказані порядки також визначають важливі поняття, які раніше не мали чіткого законодавчого визначення. Так, до *суб'єктів регіонального розвитку* законодавець відносить центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, агенції регіонального розвитку, асоціації органів місцевого самоврядування, представники суб'єктів підприємництва, закладів вищої освіти, науково-дослідних установ. *Інноваційний потенціал регіонів* в свою чергу визначається як сукупність наявних у регіоні інтелектуальних, трудових, технологічних, науково-виробничих ресурсів з відповідним інфраструктурним забезпеченням, які за умови їх ефективного використання (поєднання) сприяють прийняттю та впровадженню нових технологічних рішень.

Слід підкреслити, що основною метою впровадження смарт-спеціалізації у стратегічне планування регіонального розвитку є забезпечення сталого розвитку регіонів, яке передбачає підвищення ефективності управління інноваційними процесами у регіонах, створення сприятливого середовища для провадження інноваційної ді-

яльності, підвищення рівня інноваційної та інвестиційної активності регіонів та запровадження системної державної підтримки розвитку інновацій у регіонах.

При цьому, ключовими принципами розроблення проєктів Стратегії і плану заходів на засадах смарт-спеціалізації є інноваційна спрямованість; відкритість; паритетність; координація; доповнюваність; диверсифікація та вузька спеціалізація з врахуванням використання інтегрованого підходу при розробленні проєктів Стратегії і плану заходів. Цей підхід передбачає безпосередньо поєднання секторальної (галузевої), територіальної (просторової) та управлінської складових державної регіональної політики.

Таким чином, застосування нової моделі регіонального та міжрегіонального партнерства в вигляді європейської методології смарт-спеціалізацій до процесу стратегічного планування регіонального розвитку в Україні сприяє ефективності національного стратегічного планування та управління інноваційними процесами у регіонах, розвитку інновацій в певних галузях економіки, зростанню рівня інноваційної й інвестиційної активності та інвестиційної привабливості регіонів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Яцок О. С. Смарт-спеціалізація розвитку регіону як важливий напрям підвищення його конкурентоспроможності та інноваційної активності. С. 54–60. URL: <http://elar.nung.edu.ua/bitstream/123456789/7015/1/54.pdf>.

2. Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 931 і 932: постанова Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 р. № 959. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-2018-%D0%BF>.

3. Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів: постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 931 (в редакції від 1.11.2018 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/931-2015-%D0%BF>.

4. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та

оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів: постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 932 (в редакції від 01.02.2019 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/932-2015-%D0%BF>.

REFERENCES

1. Yatsiuk O. C. Smart-spetsializatsiia rozvytku rehionu yak vazhlyvyi napriam pidvyshchennia yoho konkurentospromozhnosti ta innovatsiinoi aktyvnosti. p. 54–60. URL: <http://elar.nung.edu.ua/bitstream/123456789/7015/1/54.pdf> [In Ukrainian].

2. Pro vnesennia zmin do poriadkiv, zatverdzhennykh postanovamy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 11 lystopada 2015 r. № 931 i 932: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14 lystopada 2018 r. № 959. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-2018-%D0%BF> [In Ukrainian].

3. Pro zatverdzhennia Poriadku rozroblennia Derzhavnoi stratehii rehionalnoho rozvytku Ukrainy i planu zakhodiv z yii realizatsii, a takozh provedennia monitorynhu ta otsinky rezultatyvnosti realizatsii zaznachenykh Stratehii i planu zakhodiv: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 11 lystopada 2015 r. № 931 (v redaktsii vid 1.11.2018 r.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/931-2015-%D0%BF>.

4. Pro zatverdzhennia Poriadku rozroblennia rehionalnykh stratehii rozvytku i planiv zakhodiv z yikh realizatsii, a takozh provedennia monitorynhu ta otsinky rezultatyvnosti realizatsii zaznachenykh rehionalnykh stratehii i planiv zakhodiv: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 11 lystopada 2015 r. № 932 (v redaktsii vid 01.02.2019 r.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/932-2015-%D0%BF>.